

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ludolphi, rectoris ecclesiae parochialis in Suchem, De
itinere terrae sanctae liber**

Ludolphus <Suchensis>

Stuttgart, 1851

XLI. Desertum, Iericho, Sodoma et Gomorra

urn:nbn:de:hbz:466:1-9333

impossibile esset dicere, hominem cum asino per talem viam descendisse. Nam hæc via declivissime de monte Oliveti descendit et stricte. Prope Bethphage ad parvum dimidium miliare est Bethania, munitio quondam valde pulchra in clivo montis sita, in qua tres pulchræ stant ecclesiæ, quarum una est in loco, quo Lazarus a morte fuit suscitatus, cuius sepulcrum adhuc apparet, et sunt sepulcra Christi, beatæ Mariæ et Lazari unius figuræ. Secunda ecclesia stat in loco, quo domus Simonis leprosi, qua Christus ad epulas fuit invitatus, et beata Maria Magdalena veniens unxit caput Iesu et pedes eius lacrimis lavit et capillis tersit, ut testatur scriptura. Tertia ecclesia de palatio Marthæ est facta, in quo deus in nostra fragilitate esuriens et sitiens, nudus et lassus, a Martha sæpissime est receptus et refocillatus et exsul hospitatus. In his ecclesiis Sarra-ceni ibidem degentes ipsorum boves nunc includunt et iumenta. In hoc loco Salomon posuit idolum suum Moloch ¹.

XLI. DESERTUM, IERICHO, SODOMA ET GOMORRA.

De Bethania in una die pervenitur ad Iordanem et transitur parvum desertum nomine Montost ². In hoc deserto sanctus Ioannes Baptista docuit et locustas et mel silvestre ibidem comedit. In hoc etiam deserto homo quidam descendebat de Ierusalem in Iericho et incidit in latrones, ut narrat scriptura ³. In fine huius deserti est mons, qui Quarentana ⁴ vocatur, in quo Iesus XL diebus et XL noctibus ieiunavit et postea esuriit, et ibidem a diabolo, ut de lapidibus panes faceret, est tentatus. In media via ad montem ascendendo pulchrum eremitorium lapidi est excisum, in quo Christus ieiunavit, et a Georgianis monachis inhabitatum. Temporibus meis rex Gazare ⁵ viam frangere fecit, ne monachi descendere nec peregrini ascendere possent, quod sentiens Soldanus viam bene reparare fecit et monachis ibidem habitandi perpetuam dedit libertatem. In huius montis cacumine pulchra ecclesia est sita in loco,

1. Meloth AB. III Reg. 11, 7: Tunc ædificavit Salomon fanum Chamos, idolo Moab, in monte, qui est contra Ierusalem, et Moloch idolo filiorum Ammon. — 2. So AB. Monstat C. — 3. Ev. Luc. X. 50. *Das Gleichnis vom barmherzigen Samariter.* — 4. *Von den vierzigtagigen Fasten so genannt.* Raumer, *Paläst.* S. 41. — 5. So AC. Gorare B. *Vielleicht Gerar, wo Abraham wohnte.* I Mos. 20, 1. Vers 2: Abimelech rex Geraræ.

quo Iesus a diabolo est tentatus. De hoc etiam deserto legitur: Ductus est Iesus in desertum a spiritu, ut tentaretur ¹. Ceterum prope hunc montem versus planitiem Iordanis est fons et pulcherrimum pomarium, ubi Abraham de Chaldæa veniens habitavit, et ibidem ædificans altare, nomen domini invocavit. Hic locus hortus Abraham vocatur in præsentem diem. His pertransitis pervenitur in Iericho, quondam civitatẽ regalem et famosam, nunc ad parvam villam redactam, sed est in loco pulcherrimo uberrimoque in valle Iordanis sita. Hæc est Iericho, cuius muros deus miraculose destruxit et Iosue maledicto, ne reædificarentur ², dedit. De hoc Iericho fuit Raab meretrix et Zachæus statura pusillus ³. De hoc Iericho pueri Elisæum prophetam illuserunt, dicentes: Ascende, calve, ascende, calve, quos duo ursi in vindictam devorarunt ⁴, de quibus omnibus scriptura testatur. Prope Iericho est locus, quo Iesus transiens cæcum illuminavit. Prope Iericho transit rivus, quem Elisæus propheta de amaro fecit potabilem ⁵. Prope Iericho ad tria parva miliaria est mare mortuum, habens in longitudine circa octoginta miliaria magna istius patriæ, ubi steterunt maximæ civitates Sodoma et Gomorra, Seboim et Adama ⁶, et omnia iuxta et intra loca, civitates, villæ, munitiones et castra, quæ deus ob peccata eorum detestabilia subvertit. Huius maris aqua nulla creatura ad aliquid penitus uti potest, et habet intolerabilem et pessimum fœtorem. Itaque dum ventus transit, totam circa terram inficit. Tamen in tempestatibus multos pulchros lapides eiicit, quos dum aliquis tollit, per triduum manus eius in tantum fœtet, quod homo semet non potest tolerare ⁷. Dicunt quidam, quod homo in eo mergi non possit. De hoc nihil mihi constat, nisi ex relatu, cum forsannumquam fuit attentatum ⁸. Sed audiivi ab incolis, quod in aliquibus locis fundus maris bene reperiatur, et in aliquibus non. Sed de aliquibus ⁹, quæ ibidem ante subversionem steterunt et fuerunt,

1. Evang. Matth. IV. 1. — 2. Jos. 6, 26. — 3. Evang. Luc. XIX. 5. — 4. IV Reg. 2, 25. *Es war nicht in Jericho, sondern in Bethel.* — 5. *Geht auf IV Reg. 2, 20. Vgl. Raumers Paläst. S. 59.* — 6. I Mos. 10, 19. *AB haben diese beiden Namen, die in C fehlen.* — 7. *So AB. semetipsum vix potest pati C.* — 8. *So AB. In C: et quod olim a Tito et Vespasiano in hominibus condemnatis ad mortem fuisset attentatum. Ein Zusatz, wie es scheint, aus Joseph. de bello iud. V. 5 gestoßen.* — 9. *C fügt hinzu: ædificiis.*

penitus nil apparet; etiam propter intolerabilem et pessimum fœtorem homo vix poterit appropinquare. Tamen omnia loca circa sunt arboribus et fructibus magnis et delectabilissimis visu plena; sed fructus dum carpuntur et rumpuntur, sunt intrinsecus cineres et favilla ¹ et fœtor pessimus carpentis manibus in triduo non potest aboleri. Nam etiam omnia circa loca maledictione dei sunt plena. In his locis reperitur et capitur serpens, qui tyrus dicitur, unde tyriaca ² dicta est; nam ex eo pro parte conficitur. Est serpens non dimidiæ ulnæ longus, in modum digiti grossus, lucei coloris, rubedine mixta et cæcus; contra eius venenum nulla scitur medicina, nisi membrum per eum tactum amputare. Dum irascitur, linguam in modum ignis emittit; itaque ignis videretur, si ipsam non attraheret; in facie crines, ut aper iracundus extendit, et caput grossius tunc sibi efficitur, et credo, si cæcus non esset, quod nullus eum evadere posset; nam audiui ab illis, qui istos serpentes capere solent, si alicuius equum tangerent, quod sessorem interficerent. Circa mare mortuum a dextris versus montes Israel ³, in quodam monticulo, stat uxor Loth, in statuam salis versa. In hoc itinere temporibus meis fuerunt Templarii, in destructione Acon civitatis capti, qui hinc inde in montibus ad opus Soldani ligna serabant, et ordinem Templariorum esse destructum, adhuc ignorabant; nam hinc inde in montibus laborabant, et aliquos homines cismarinos post captionem eorum non videbant; hi multum dissuadebant, quod ulterius supra mare mortuum non equitarem, si præ fœtore vitam vellemus obtinere, sed locum statuæ uxoris Loth a longe aperte demonstrabant. Hos infra annum Soldanus ad quorundam preces cum liberis et uxoribus liberavit, et ad curiam domini nostri ⁴ devenerunt et honorifice ad patriam suam fuerunt transmissi; unus eorum fuit de Burgundia, alter de Tholosa. Non longe a statua uxoris Loth fuit civitas Segor sita, quæ ad preces Loth a subversione est redempta ⁵. Ultra mare mortuum versus orientem est fortissimum mundi castrum, in arabico Arab, in chaldaico Schobach, in latino mons regalis ⁶ vocatum. Dicitur quod ipsi castro

1. Die Sodomsäpfel, schon bei Tacitus, Hist. V. 7 und Josephus, de bello iud. IV. 8 erwähnt. Vergl. Robinsons Palästina, Th. II. S. 472. — 2. Der Theriak, ἡ Θηριακὴ. — 3. So AB. In C fehlt der Name. — 4. Zur päpstlichen Curie. — 5. So B. In A steht obtenta, in C permansit libera. Über Segor, hebr. Zoar, vergl. Raumers Palästina S. 239. — 6. Ge-

in mundo non sit comparatio, et est tribus muris cinctum. Infra primum murum est altissima rupes et tres fontes de ipsa exeuntes et cadentes et totam terram circa irrigantes. Infra secundum murum tantum crescit de frumento, quod omnes de castro de uno anno ad alium se commode possunt sustentare. Infra tertium murum similiter tantum crevit de vino; sed nunc vites sunt eradicatæ. Hæc omnia, exceptis arboribus et herbis, totus mundus castro non potest auferre. Hoc castrum quondam fuit Christianorum, sed peccatis eorum exigentibus, id vilissime per propriam traditionem amiserunt. In hoc castro Soldanus nunc semper habet suum thesaurum et filium suum successorem, et ad hoc castrum semper fugit tempore necessitatis. Sub hoc castro est villa nomine Sabab, in qua degunt plus quam sex millia Christianorum, redemptorem terræ sanctæ multum affectantes.

XLII. DE IORDANE FLUVIO.

De mari mortuo pervenitur ad Iordanem, qui est fluvius non decem passuum latus; sed licet Iordanes parvus sit fluvius, tamen profundissimus est et limosus, et secundum auram ¹ aliquando maior, aliquando minor, et aliquando ex aquis pluvialibus tam magnus efficitur, quod portare posset naves onustas. Multum limosum fundum habet, aquam dulcem et optimos pisces, et oritur ab isto mari maledicto ad quatuor diætas versus septentrionem, ad radices montis Libani, ex duobus fluminibus Ior et Dan, et transiens per mare Galilææ amborum fluminum nomen ² sumit et Iordanes vocatur, sed ad radicem montis Carmeli exit torrens, qui incidit in Ior. Prope mare mortuum ad duo miliaria parva, Iordanem ascendendo, est locus, quo Iesus a Ioanne fuit baptizatus; ipse locus ad vada Iordanis vocatur. Ibidem Iosue et filii Israel sicco pede transierunt. In hoc etiam loco ad præceptum Eliæ prophetæ aqua Iordanis se divisit. In hoc etiam loco ab Elisæo pallio Eliæ percutiente aqua est divisa ³. Prope hunc locum, non longe a

gründet von König Balduin I im Jahre 1115. Siehe Raumers Palästina S. 247. (Kerek es Schobek, im Gebirge von Edom). — 1. So AB. horam C. — 2. So AB. In C ist Alles heillos verdorben. Von dem Jordan und seinen drei Quellflüssen: Baniyas, Dan, Hasbeny, vergl. Raumers Palästina S. 49. — 3. So lese ich diese Stelle nach A und B. In C steht sinnlos: Heliseus pallio Helie aqua percutiens et se divisit.